

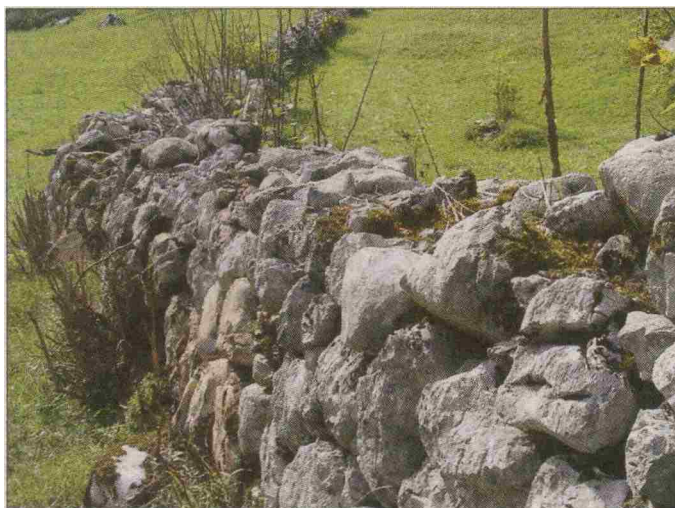
Stara Fužina

Suhozidna gradnja v alpskem prostoru

Tina Markun,
Javni zavod Triglavski
narodni park

Javni zavod Triglavski narodni park (TNP) je v Centru TNP Bohinj v Stari Fužini pripravil posvet o suhozidni gradnji v alpskem prostoru. Gre za temo, o kateri se v našem prostoru zaenkrat ne govori dovolj, zato Javni zavod TNP želi opozoriti na to tradicionalno znanje oziroma veččino, ki je pomembno sooblikovala kulturno krajino. Posvet je potekal v okviru projekta LIFE **Naturaviva**, pri katerem sodeluje Javni zavod TNP kot eden izmed partnerjev. Projekt stremi k čim širšem ozaveščanju o pomenu ohranjanja narave in biodiverzitete oziroma pestrosti organizmov. V to se vključujejo tudi habitatni tipi, ki so se oblikovali zaradi prisotnosti človeka. Suhozidna gradnja ali gradnja na suho je veččina zidanja brez uporabe veziva. Pri tem se uporabi kamen, pridobljen s čiščenjem neposredne okolice. Na tak način se poskrbi za urejanje zemljišč, ki bi bila sicer neprimerna ali manj primerna za kmetijsko rabo, pridobijo se površine za obdelavo, hkrati pa se z odstranjenimi kamni gradijo kamnite strukture oziroma objekti. Gradnja na suho ima torej vedno dvojno funkcijo: čiščenje zemljišč ter funkcijo samega objekta (npr. podpora, omejevanje, zaščita proti vetru, vodi, ognju, živalim). V zadnjih desetletjih so se suhozidne strukture in objekti zaradi spremenjenega načina življenja in opuščanja kmetijske rabe v večini prepustili propadanju.

S posvetom je Javni zavod TNP želel prikazati, kako močno prisotna je gradnja na suho v alpskem prostoru in s tem pomemben del našega okolja oziroma kulturne krajine. Svoje dosedanje delo in izkušnje

na tem področju so predstavili naslednji strokovnjaki. Saša Roškar iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj, je sodelovala z opisom različnih vrst gradenj na suho, ki se pojavljajo v Bohinju (podporni zidovi, grajene in utrjene poti, kamnit tlak, kamniti temelji objektov itd.) in predstavitevjo terenskega popisovanja stanja tovrstnih gradenj. Pisateljica, etnologinja, pedagoginja in publicistka iz Bohinja, Marija Cvetek, je pripovedovala o škarpah in kamnitih ogradah v bohinjškem folklornem pripovedništvu s poudarkom na lokalnem bohinjškem junaku Kofčarjevem Štefanu, ki je zgradil številne zidove in poti po Gorjušah in Koprivniku, njegova dejanja pa so postala del našega folklornega izročila. Mag. Blanka Ravnjak in dr. Jože Bavcon iz Botaničnega vrta Ljubljana sta predstavila, kakšno vlogo imajo suhozidi v smislu biotske pestrosti, in značilno floro suhozidov. Na posvetu pa je bil tudi Danilo Antoni, predsednik Partnerstva kraške suhozidne gradnje, ki je udeležence navdušil z uspešnim delovanjem, ki skrbi za ohranjanje kraške krajine in identitete. Javni zavod TNP v prihodnje načrtuje še druge dogodke za ozaveščanje o ohranjanju in širjenju znanja suhozidne gradnje na tem območju.